

Prilog 3. Analiza okvira mišljenja ključnih dionika o načinima postizanja pozitivnih promjena u suzbijanju i olakšavanju siromaštva ili rizika od siromaštva djece

Kategorije	Pojmovi	
PROMJENA SOCIOEKONOMSKOG OKRUŽENJA	Omogućavanje sudjelovanja roditelja na tržištu rada	<p>Najbolja pomoć djetetu su zaposleni roditelji sa prihodima koji osiguravaju stabilnost i dostojan život. Dakle u tom smislu gospodarski rast općenito, ekonomska snaga roditelja, uglavnom vuče za sobom i dobrobit djeteta (E3)</p> <p>Općenito je potrebno razvijati obuhvatne mjere (intervencije i programe) u smjeru unaprjeđenja standarda života i stanovanja siromašnih obitelji te usporednog provođenja programa podrške roditeljima u pogledu razvoja roditeljskih kompetencija, ali i drugih životnih vještina i sposobnosti kako bi im se povećala konkurentnost na tržištu rada te na taj način postupno mobilizirale snage obitelji za izlazak iz siromaštva (D7)</p>
	Jačanje gospodarskog sektora	<p>Nema ekonomskog napretka djece bez jačanja gospodarstva općenito. Teško da vi možete socijalnim davanjima pomoći djetetu, a imate roditelje koji su nezaposleni (E3)</p> <p>Kada je siromaštvo u pitanju tu je i gospodarski sektor i negdje, djeca ne žive izolirano, oni žive u svojim obiteljima, obitelj živi u zajednici, svi zajedno žive u kontekstu krize i ovih uvjeta ekonomskih kakvi jesu tako da, pričati samo o siromaštvu djece, a ne dotaknut se i okruženja, je vrlo selektivno (E2)</p> <p>Istaknula bih Ured za gospodarstvo... jer ako nemamo mogućnosti zapošljavanja ili samozaošljavanja, oni su direktno ugroženi siromaštvom, tako da je vrlo važan utjecaj i tog ureda. Bez našeg zajedničkog djelovanja ja ne vidim uopće nekakva pozitivna rješenja (D3)</p>

Kategorije	Pojmovi
STRATEŠKE PROMJENE	<p data-bbox="206 291 334 1627">Na nacionalnoj razini, kao što treba i na gospodarskom planu, mora biti određeni konsenzus vezano za socijalna pitanja, bez obzira koja ste vi opcija. ... To mora biti cilj, strategija prema kojoj bi svaka Vlada, iz kojeg god konteksta dolazila, kojeg god predznaka bila, morala imati prioritete, a jedan od njih je definitivno smanjenje siromaštva (U2)</p> <p data-bbox="334 291 605 1627">Pitanje smanjivanja siromaštva nije samo pitanje povećavanja materijalnih dobara, nego da je to pitanje odnosa prema siromaštvu kao prema jednom ozbiljnom društvenom problemu koji nosi višestruke i nepopravljive posljedice, pogotovo kad su u pitanju mladi. Nešto što se za njih nije napravilo kad su bili u vrtiću, ja sam uvjeren da se vrlo, vrlo teško može popraviti kad odrastu i dođu u neku drugu životnu dob. ... To je pitanje ... uopće vrijednosti koje naše društvo njeguje i prepoznaje da bi se moglo reći da smo mi društvo koje je osviješteno o siromaštvu i o dugoročnim rizicima koje ono nosi i da onda zapravo imamo neke strategije koje će mijenjati stavove u društvu i tu neka javnu svijest o tome. ... Jer dok god ne napravimo jednu pozitivnu promjenu i ne okrenemo kotač u jednom drugom smjeru da se počnu neke druge vrijednosti valorizirati i cijiniti, dotle ćemo imati tu jednu moralnu depresiju i sve ovo što imamo i što nas zapravo gura još dublje u siromaštvo (U1)</p> <p data-bbox="605 291 734 1627">Iako je gospodarska kriza nešto što je realnost ne samo naše zemlje nego i svijeta općenito, da država ipak ima i mogućnost izabrati što će staviti kao prioritet. I zapravo dat da je prioritet djetete i uvjeti života djece, i borba protiv siromaštva djece, je ipak izbor koji jedna država učini ili ne učini ili u kojoj mjeri će to napraviti (E2)</p> <p data-bbox="734 291 862 1627">... meni je to pitanje siromaštva u Hrvatskoj već postalo gorko pitanje. ... vidim da se teško nosim s tim sudbinama ljudi koji se nose s krajnjim siromaštvom i koji ne mogu pokrivati svoje najosnovnije životne potrebe. ... Mislim da je to nešto što bi trebalo apsolutno staviti na dnevni red i konačno odrediti jedan pošten, korektan iznos s kojim se zaista mogu podmiriti osnovne životne potrebe (U1)</p> <p data-bbox="862 291 1088 1627">Razumijemo da imamo nekakav ukupan iznos novca s kojim baratamo kao država, ali kako ćemo ga raspodijeliti, što ćemo staviti kao prioritet to je ipak izbor „policy makera“ u ovoj zemlji, tako da oni imaju veliku moć (E2)</p>

Kategorije	Pojmovi
	<p>Kad je u pitanju siromaštvo, treba djelovati odmah od rođenja, u prvim najvažnijim godinama života kad se djeca odgajaju, kad se djeca obrazuju, jer bez obrazovanja zapravo izlaska iz siromaštva gotovo da i nema, osim ako netko zaista nije rođen pod sretnom zvijezdom pa da dobije na lutriji nekakve novce. Mislim da je to područje u koje treba ulagati, da je pitanje zdravlja djece, rehabilitacije djece s teškoćama u razvoju, njihove integracije u društvo, zaštite drugačijih koji su još k tome i siromašni, zapravo da je to krucijalno pitanje i da se tu trebaju fokusirati oni koji nose i provode politiku (U1)</p> <p>Ako se dijete rodi u obitelji koja je siromašna ili u riziku od siromaštva, vjerojatnost da će se taj slijed, znači, lošeg obrazovanja, lošeg zdravlja, dalje loših mogućnosti za zapošljavanje samo nastaviti. A ako dajemo njemu, odnosno obitelji mogućnost kroz neke mjere onda ćemo zapravo mu dati šansu i bit će veće mogućnosti da sam iz tog kruga siromaštva izađe (D4)</p>
<p>Važnost ranog i sustavnog ulaganja u siromašnu djecu</p>	<p>Prvo je generalna spoznaja da je ulaganje u djecu ulaganje u budućnost, da je to isplativa socijalna investicija (E1)</p>
<p>STRATEŠKE PROMJENE</p>	<p>Mislim da je to nešto što svaka pametna država zna da to je prioritetno pitanje jer ono ima dugoročne posljedice. I ako danas uložiš u dijete, ako danas usmjeriš i uložiš resurse u njegov razvoj, njegovo osnaživanje, osposobljavanje itd., to će ti se u budućnosti višestruko vratiti. Ako to danas nisi napravio... te posljedice nećeš vidjeti sutra ili za 5 godina, ali za 15-20 godina ćeš ih itekako osjetiti. Ako mi nećemo ulagati u ljude, u mlade, u njihovo zdravlje, njihov razvoj, emocionalni i fizički, zapravo nemamo što očekivati... treba ulagati u mlade koji će biti naš zalog za budućnost. (U1)</p> <p>U UNICEF-ovom istraživanju prilično jasno je istaknuto da su neke zemlje uspjele i u razdobljima recesije, gospodarske krize, očuvati fond i usluge za djecu. Dakle, mnoga istraživanja pokazuju da ono što uložite u djecu da vam se to na razno razne načine vrati preko nekoliko puta, dakle da na djeci zapravo se ne isplati štedjeti (E3)</p>
<p>Razvijanje dobrih i operativnih strateških dokumenata</p>	<p>Prije svega treba promijeniti sadašnju Strategiju borbe protiv siromaštva koja je, po meni, jedan od vrlo loših dokumenata. Ona je deklarativna, tu nema nikakvih pokazatelja, nema startnih pozicija. Treba ga promijeniti, napraviti ga realnim, empirijski utemeljenim i provedivim. I onda se obavezati na njegovo provođenje (E1)</p>

Kategorije	Pojmovi
	<p>Država je u Nacionalnoj strategiji za djecu prepoznala siromašnu djecu kao ranjivu skupinu, a predviđala je izradu plana borbe protiv dječjeg siromaštva. Koliko znam do sada se tim nije krenulo... to bi bio možda jedan od sustavnih odgovara koji će u sebi uključivati i neke projektne razine, neke civilne inicijative (E2)</p> <p>Razvijanje dobrih i operativnih strateških dokumenata</p> <p>Imalo bi smisla kada bi se napravili upravo akcijski plan koji bi išao do vrha do, do krajnjih korisnika uključujući dakle i udruge i gradove, i županije, i kad bi mi zajedno nešto stvarali (D5)</p> <p>... mislim da država pod broj jedan mora donijeti svoju strategiju za suzbijanje siromaštva prvenstveno djece i time se mora pozabaviti. Ako nemamo dovoljno novaca za neke druge stvari i obitelji, mi moramo imati dovoljno za djecu. Djeca moraju ići u školu, djeca moraju imati topli obrok... (D4)</p> <p>... uspostaviti kontrolne mehanizme koji moraju vodit računa o tome da se strategija ostvaruje moraju imati alate u rukama što učiniti ako se nešto ne ostvaruje (D2)</p> <p>Mi trebamo dosegnuti određenu razinu političke volje one vlade koja će donijeti akcijski plan, ostale ne moraju imati političku volju, nego imaju obvezu provesti ga (D1)</p>
STRATEŠKE PROMJENE	<p>... djeca moraju ići u školu, djeca moraju imati topli obrok... djeca u Republici Hrvatskoj svuda moraju imati besplatne knjige, jer je osnovna škola obavezna... najvažnije je da nema nikakvih razlika, da imamo zagarantirano, hajdemo to zvati minimum... (D4)</p> <p>Decentralizacija kao takva možda je bolje rješenje, međutim ponavljam nedostaju preduvjeti samodostatnih jedinica lokalne samouprave za primjenu i potpunu uspostavu i provedbu deinstitucionalizacije... dok se ne napravi efikasan i učinkovit sustav, teritorijalni ustroj, jedina opcija koja trenutno postoji je centralizacija osnovnog standarda socijalne zaštite za sve skupine korisnika koje postoje. Na taj način sprječit ćemo ono što se pokazalo, a to je da postoje značajna preklapanja, mehanizama, alata socijalne zaštite, socijalnih naknada, socijalnih programa između nacionalne razine, županijske pa onda i jedinica samih lokalne samouprave i to je nešto što bi se trebalo ujednačiti i standardizirati, a da bi jedinice lokalne samouprave mogle komplementarno uskakati i komplementarno nadopunjavati jednu razinu socijalne zaštite koju jamči država (D1)</p> <p>Imamo pojedine gradove, općine koji to nisu u mogućnosti.... tu bi trebalo biti nekakav, hoćemo ga zvati fond poravnanja ili ćemo ga zvati nekako drugačije, ali u svakom slučaju važno bi bilo da postoje na nacionalnoj razini nekakva sredstva (U3)</p>
	<p>Razvijanje dobrih i operativnih strateških dokumenata</p>

Kategorije	Pojmovi
STRATEŠKE PROMJENE	<p>Razvijanje dobrih i operativnih strateških dokumenata</p> <p>To treba rješavati država, a svaku nadogradnju na to treba rješavati prema mogućnostima lokalne zajednice. Ako smo stavili u zakon da plaćamo troškove stanovanja i da je to obaveza lokalne zajednice, onda trebamo donijeti posebne mjere za dječje siromaštvo i znati da je osnova nekakav minimum za tu djecu. Ako lokalne zajednice nemaju u tom dijelu vidim ulogu države da ona to mora osigurati (D4)</p> <p>Prva je prepreka sadašnja teritorijalna struktura, politička podjela na županije, gradove, općine, koje ne obavljaju svoju funkciju. Ustavna definicija koja nije sporna sama po sebi - da su dječji vrtići na lokalnoj razini - zapravo ne može funkcionirati, jer mi imamo ustroj koji ne funkcionira i nemamo nikakav mehanizam raspodjele i nikakav mehanizam nacionalne politike koji bi zapravo usmjeravao prioritete (E1)</p> <p>Stječe se dojam da ti gradovi, lokalna zajednica nisu u istoj državi, a to je nešto što frustrira. Onda sad otvaramo daljnja pitanja, stalno govorimo o državi koja je izuzetno centralizirana, što dakle mogu prihvatiti kao zaključak, s druge strane, i imamo onda sukladno tome potrebu za decentralizacijom..... Imamo činjenicu da nam je razvijenost različitih sredina u strašnom nerazmjeru. Je li onda rješenje u jačoj centralizaciji i približnijoj i jednakoj raspodjeli sredstava na lokalnu zajednicu? Činjenica je da se godinama ne nalaze rješenja, kako jačat lokalne resurse, kako jačat gospodarstvo u regijama po prilici jednako (E3)</p> <p>Otvorila se ta tema primjerenosti i pravilne distribucije. Možda tu, ja vjerujem da ima prostora za pravednije i bolje, bolju namjenu tih sredstava koje imamo, ali da mi ukupno izdajamo puno kao društvo, to sigurno ne (E2)</p> <p>Formiranja takozvanog dječjeg proračuna je to nešto što našoj državi je nužno.... uvijek je odgovor bio pa to nije jednostavno.... to nije jednostavno... ali ga je bitno uspostaviti, odnosno osigurati poziciju u proračunu na kojem će se locirati sredstva namijenjena djeci, jer se jedino na takav način može pratiti koliki je ulog u djecu, sve ostalo je zapravo negdje zakukuljeno u masu i može se tumaćiti i ovako i onako.... uvijek zapravo djeca na neki način dobiju kraći kraj (D2)</p> <p>Siromaštvo sasvim sigurno najjače pogađa djecu zato se i mi godinama zalažemo za takozvani dječji proračun (E3)</p>
PROMJENA JAVNOPOLITIČKE PRAKSE	<p>Djelotvorno i transparentno raspolaganje resursima</p>

Kategorije	Pojmovi
<p>PROMJENA JAVNOPOLITIČKE PRAKSE</p>	<p>... postoji veliki prostor za napredak. Primjerice, zadnje sam spomenuo sport. Čini mi se, nemam egzaktnih podataka, ali čini mi se da je puno premalo djece uključeno u sportske aktivnosti, da je zastupljenost sportskog odgoja u obrazovanju premali itd., a sport je, čini mi se, vrlo važan za stvaranje nekih životnih vrijednosti, kulture života, pa i mogućnosti i sposobnosti, što može onda indirektno utjecati na stvaranje nekog životnog puta kasnije (U3)</p> <p>Mislim da bi u budućnosti bilo potrebno stvoriti određene programe, a tu bi vrlo veliku ulogu mogli pružiti i volonteri, gdje bi se pružile različite usluge samoj obitelji, gdje bi volonteri i stručni zaposlenici mogli biti ne samo za... Uzmite samo koliko sve više djece imaju probleme u školi... Ne samo za repeticije... Naprosto, toj djeci... Izvući ih s interneta, s kompjutera, s tih nekakvih stvari koje su, bojim se, uzele previše maha (U2)</p> <p>Problem je u tome da lokalni političari često naginju upravo tim financijskim transferima. Čini mi se da je premalo znanja o važnosti servisa. To je sljedeća faza s lokalnim i državnim čelnicima – da se ta mreža servisa podrške obiteljima i ranjivim skupinama, prije svega djeci, ojača, a ne da se toliko ide transferima (U3)</p> <p>Mjere i politike protiv dječjeg siromaštva trebaju se planirati u okviru koordiniranog djelovanja svih dionika koji se nalaze na različitim razinama društva i u različitim područjima djelovanja, uz kontinuiranu podršku donosioca odluka (D7)</p> <p>... kad za istim stolom dobijemo ljude iz raznih resora, sa raznih nivoa, a koji si imaju svoju ulogu u rješavanju bilo kojeg problem pa tako i problema dječjeg siromaštva (E2)</p> <p>Naravno da je partner država lokalnoj zajednici i da je država ta koja nekakav početak treba, treba napraviti. E, znači država mi je prvi partner, naravno onda lokalna zajednica, a onda su organizacije civilnog društva i sve ustanove pripadajuće koje su još uvijek u ingerenciji državi... jedna dobra mreža onih organizacija civilnog društva koje imaju neku tradiciju, koje su provjerene, kojima građani vjeruju, da se napravi jedno umrežavanje da se na neki način sa tim organizacijama civilnog društva i djeluje i pomaže najugroženijima (D4)</p> <p>Da razmjena informacija postoji, da postoji koordinacija, da postoji sastanci na kojima se o pojedinim temama raspravlja, sigurna sam da bi informacije dolazile do većeg broja djece mislim da se ovako na nižim razinama, a niže razine tamo su gdje su djeca, odnosno njihovi roditelji, i svi koji tamo žive, te koordinacije bi morale biti na mjesečnoj razini (D2)</p> <p>Mislim da je dobro imati takvo nešto, što ja inače nazivam u razmišljanju o zajednici – centrom za koordinaciju servisa. Može biti na lokalnoj, regionalnoj i državnoj razini. Mislim da bi na državnoj razini takvo nešto trebalo postojati. Možda da se ne bavi samo djecom, možda i šire od toga, ali da na državnoj razini imamo jednu takvu mogućnost koordinacije različitih lokalnih i regionalnih politika, mislim da bi to dobro došlo (U3)</p>
	<p>Razvijanje novih programa i usluga za djecu i obitelji</p> <p>Koordinirano i međuresorsko djelovanje na državnoj i lokalnoj razini</p>

Kategorije	Pojmovi
	<p>Siromaštvo i socijalna isključenost svakako bi trebao biti prioritet i mislim da bi nositelj takvih aktivnosti trebao biti Ured za obrazovanje, odnosno Odjel za mlade, a opet u suradnji sa svim nadležnim uredima za pitanje zdravstva... ali i drugim nadležnim uredima, kao što je Ured za socijalnu zaštitu, zatim Ured za branitelje, jer su djeca branitelja također jedna izolirana skupina, potencijalno izložena rizicima siromaštva.... Tako da mislim da bi to bilo u nadležnosti Ureda za obrazovanje, kulturu i sport, kad govorimo o institucijama koje su u nadležnosti lokalne samouprave (D3)</p> <p>Moramo postići konsenzus na samoj nacionalnoj razini između različitih ministarstava... da bi se riješilo dječje siromaštvo treba ga sustavno gledati u puno široj slici. Znači dječje siromaštvo ili samo siromaštvo se ne može rješavati isključivo kroz jedno ministarstvo pa će to biti isključivo kroz različite programe, pružanja usluga, ili različite naknade, nego je poanta da možemo zaista napraviti potpunu reviziju konteksta socijalne zaštite.... Znači apsolutno se radi o jednom velikom sinergijskom učinku gdje se siromaštvo rješava kroz sve moguće resore (D1)</p>
<p>PROMJENA JAVNOPOLITIČKE PRAKSE</p>	<p>Ne mora sve bit zaštitita, može biti i ostvarenje prava djeteta. Jer meni je žao da mi uvijek nekako nikako, nismo se daleko makli od toga da kad spomenemo djecu nama treba samo zaštitita. Ja bih rekla da djeca kroz te politike moraju imat i aktivniju ulogu. Da, da, da ta njihova participacija u društvenom životu mora biti jača (D2)</p> <p>Ako stavimo to malo u širu sliku i ako jednostavno počnemo razmišljat o tome da to više ne gledamo kroz socijalnu zaštitu i kroz socijalni sektor, nego da postavimo kroz obrazovni sektor i kažemo ovo je stvar osnovnih obveza svakog građana da završi osnovnu školu i to više ne bi trebalo biti pitanje bez obzira jel promatramo siromašno dijete nego gledamo sve kao djecu koja imaju pravo na pristup obrazovanju.... da ta sredstva izdvojimo za Ministarstvo obrazovanja koje bi moglo osigurat svoj djeci primjerice potpune obrazovne usluge, znači udžbenike, prijevoz, što god im je potrebno recimo za osnovno obrazovanje. Time to više nije pitanje socijale nego pitanje djeteta i njegovih prava u Republici Hrvatskoj (D1)</p> <p>Nekad nije samo novac. Bilo bi super da se djeci u riziku od siromaštva i siromašnoj djeci da još više i još više, ali mislim da možemo napraviti i nešto drugo.... uključiti ih u društvo, za to možda i ne treba novac, za to trebaju samo znanja i vještine... (D5)</p> <p>Odluke i lokalne uprave i samouprave, kao i na nacionalnoj razini često se zapravo donose bez dijaloga sa korisnicima (E3)</p>
	<p>Uvažavanje prava djeteta</p>

Kategorije	Pojmovi
PROMJENA JAVNOPOLITIČKE PRAKSE	<p>Tu vidim i lošu politiku grada i pomoć koja je ono što sam rekao/la, nije sustavna, nije organizirana, nije usmjerena da bude pomoć do samopomoći, nego je pomoć da eto nekome ugasimo požar, a nismo ga naučili pecati ribu (D4)</p> <p>Grad Zagreb je, prema informacijama koje ja imam, jedan od najsocijalnijih gradova u Europi. Možda je to s jedne strane i problem. Ako vi toliko toga osigurate, vi pasivizirate krajnjeg korisnika. Zašto ne bi imao 3-4 djece i sve moguće oblike pomoći, pa i ne treba mu raditi? Je li mu pametnije da ne ide na posao? (U2)</p> <p>... uvijek kažem da su naši ljudi prepassivni, da, mislim trebalo bi možda potaknuti odozgora. Neke inicijative možda preko nekih projekata.... potaknuti na taj način roditelje i cijelu zajednicu lokalnu da se nešto pomakne, da se pomogne.... roditelji su možda već u tom nekom uljuškani u tom nekom nezadovoljstvu da možda ni sami ne znaju da imaju možda i neki izlaz. Evo, možda i njih malo motivirati (D6)</p> <p>Vidjeli smo da su mnogi roditelji, a i njihova djeca pogođeni siromaštvom upravo iz tog razloga što ionako skromna primanja i prihode koje imaju ne znaju gospodariti njima, ne znaju se ponašati s njima. I sad ćemo ići s tim novim projektom gdje ćemo tim očevima i majkama pomoći da se suoče s tom situacijom, da se odgovorno postave prema izazovima i poteškoćama, da ne nagomilavaju probleme i da se ne zapetljavaju, nego da se nauče ophoditi s izazovima i s onim što im je na raspolaganju i da to znaju rasporediti, vodeći računa što su im prioriteti, što su im najvažnije stvari (U2)</p>
	<p>Informacije treba učiniti dostupnim svima njima (op. korisnicima), da oni ne objiaju od vrata do vrata, već da takve informacije budu na onim mjestima na kojima su njima dostupne.... informacije trebaju biti dostupne i u pojedinim službama koje su zadužene za pojedine segmente. (D2)</p> <p>Možda ima nekih ideja dobrih, ali pitanje je funkcioniraju li ili ne. Većinom ne znamo. Da je to nešto što ćemo i mi sami svi drugi akteri morat više njegovat kod sebe... sve što se radi mi, trebalo bi biti „evidence“, znači iz pozicije znanja i nekako su potrebni nekakvi dokazi i brojke i da iz te pozicije kreiramo, a ne iz neke nade da bi nešto moglo biti dobro (E2)</p> <p>A statistika, šta god mi rekli, je osnova svega. Kad to imamo možemo vidjeti. Mi se sad možemo hvaliti velikim izdaccima, a ne znamo da li su oni utjecali. Evo, to, to mi se čini kao nešto. I mislim da javno moramo progovoriti o problemu, tom problemu, javno (D4)</p> <p>Kad govorimo o djeci, ovdje je nužno navesti uvođenje indikatora dobrobiti djece koji će biti dodatni instrument ocjenjivanja kvalitete standarda provedbe pojedinih mjera/intervencija (D7)</p>
	<p>Praćenje i evaluacija socijalnih politika</p>

Kategorije	Pojmovi
PROMJENA JAVNOPOLITIČKE PRAKSE	<p>I to bi zapravo savjetovala svakoj Vladi na početku... da izdaš s podacima, podaci sami po sebi puno znače, nije to samo da mi pokazujemo koliko o nečemu znamo, nego da kažu danas u Hrvatskoj postoji toliko i toliko djece koji su u riziku od siromaštva, djece koje žive u tom području i u tom području i to je prioritetno područje kojim ćemo se baviti. Mislim da za sve te stvari treba izaci sa podacima, upoznat javnost i onda na tome raditi (D4)</p> <p>Socijalne mjere moraju biti dobro ciljane, one moraju biti dostupne onima kojima su najpotrebnije i moraju biti napravljene da se vidi da su one dale određeni rezultat na razini te skupine na koju su bile usmjerene (U1)</p> <p>Moč je i u svima nama koji osvještavamo, zagovaramo i tražimo. Ja mislim da je ta neka kultura demand-a, stvaranje zahtjeva od svakog iz svoje pozicije, mene kao korisnika neke usluge ili prava, mene kao stručnjaka, mene kao međunarodnu, osobu koja radi u međunarodnoj organizaciji, medija. Znači svi smo tu u nekakvom kapacitetu moći da, da tražimo od države da stavi u fokus siromaštvo djece (E2)</p> <p>Grupe za pritisak kao korektiv službenim politikama definitivno mogu biti građansko društvo odnosno civilne udruge, stručnjaci koji sigurno imaju jako dobar uvid o tome, što i kako se događa. Mislim da civilne udruge s tom namjerom i postoje i da je važno zapravo da one budu na visini zadatka i da upozoravaju i donositelje odluka i službena tijela ako se nešto ne poštuje, to je jedno. (D2)</p> <p>Naša država ima i nezavisne institucije koje o tome također, ne da mogu, nego moraju nešto reći. Tu su i pravobraniteljske institucije koje moraju pratiti izvršenje pojedinih politika i koje moraju upozoravati tijela koja su nositelji pojedinih aktivnosti ako nisu izvršile da to izvrše i naprosto bujjeti nad tim. (D2)</p> <p>Mislim da bi bilo potrebnije i važnije da i strukovna udruženja u suradnji s neprofitnim pružateljima socijalnih usluga naprave veći kontinuirani pritisak, ne kao što imamo uvriježno da u božićno vrijeme svi smo nekako osjetljivi za socijalne teme, to malo potraje par dana, međutim tu su djeca i roditelji koji 365 dana imaju problem. Mislim da bi tu trebalo kontinuirano vršiti pritisak i ukazivati na problem, a problem je doista velik i ozbiljan, bez obzira što medijima to nije previše zanimljiva priča. (U2)</p> <p>Mislim da su mediji i stručna javnost u širem smislu (od centra za socijalnu skrb do znanstvenika) jako važni. Bez njihovog sudjelovanja mislim da neće biti ništa, ali bez političke promjene i političkih prioriteta, to sve ostaje na nekoj senzacionalističkoj razini (E1)</p> <p>Mediji su itekako važni i mislim da bi se oni trebali jako promijeniti. Oni bi trebali taj senzacionalizam staviti u drugi plan i dijeliti s javnosti prave informacije i postavljati, otvarati prava pitanja kad je u pitanju siromaštvo. (U1)</p>
DRUŠTVENO ODGOVORNO DJELOVANJE	<p>Stvaranje pritiska i zagovaranje</p> <p>Odgovorno medijsko prikazivanje siromaštva</p>

Kategorije	Pojmovi
	<p>Mediji u Hrvatskoj imaju jako značajnu ulogu, ali ne znam koliko su oni mjerodavni, jer se vrlo često događa da govore sa poluinformacijama, nedovoljno su informirani... Čini mi se da nisu dovoljno educirani da bi govorili o toj temi. (D4)</p> <p>Mediji, mediji mogu puno više progovarati o ovim temama generalno, a onda i birati rekla bih način na koji kad već to rade kako to rade, da to bude kvalitetno, da to bude pozitivno. (E3)</p> <p>Mislim da treba dignuti svijest građana općenito i da mediji tu moraju, ovoga, dat ovaj, onaj obol da, neki građani, neki građani ja mislim da opće nisu svjesni da postoje djeca u riziku od siromaštva i siromašna djeca koja zapravo nemaju ništa. (D5)</p> <p>Temu siromaštva djece u medijima potrebno adekvatno prezentirati te da problemu siromaštvu djece treba pristupati pažljivo s posebnom osjetljivošću na očuvanje dostojanstva i integriteta djeteta koje živi u siromaštvu. (D7)</p>
DRUŠTVENO ODGOVORNO DJELOVANJE	<p>.... prije svega treba puno političke volje i političke hrabrosti... to politika može riješiti, ali da trebaju biti hrabri političari koji će se založiti za takvu promjenu (U1)</p> <p>Netko tko je dovoljno hrabar da izađe s podacima koji jesu. U nekakvim uređenim zemljama to bi bio ministar ili ministrica nadležan za pitanje socijale, neovisno da li je socijala samostalna, u sklopu nečega. Međutim, mislim da to u Hrvatskoj nije slučaj (D4)</p> <p>Ne vidim druge osobe osim ljudi koji su ušli u politiku i prihvatili se određenih funkcija u službi građana.... (D4)</p>
PREUZIMANJE ODGOVORNOSTI I JAČANJE ULOGE SVIH DIONIKA	<p>Država uvijek treba biti svjesna svoje odgovornosti i, ali da svatko od nas treba stvarati klimu u kojoj mi zahtijevamo i tražimo od države da isporuči ono za što je odgovorna, a to je osigurati primjerene uvjete života djeci i njihovim obiteljima - to je potpisala, i to nam i Ustav jamči i naši zakoni. (E2)</p> <p>Definitivno bi to trebalo biti na razini Vlade koja donosi zakonodavni okvir, akcijski plan, strategiju.... koordinacija mora polaziti iz jednog ministarstva koje bi imalo mandat Vladeneko ministarstvo koje će jedinstavno otvoriti malo vidik određenim ministarstvima da počnu razmišljati „izvan kutije“ da mogu vidjeti što im se pruža i što su mogućnosti koje mogu predložiti, a da u isto vrijeme ne dovode u pitanje svoje postojanje u sklopu državnog proračuna (D1)</p>
	<p>Politička volja i hrabri političari</p> <p>Aktivnija uloga države</p>

Kategorije	Pojmovi
	<p>Tu je uloga središnjeg državnog tijela, kao što je ministarstvo, bez obzira koje će to biti u budućnosti nadležno za pitanje djece u društvu, može odigrati značajnu ulogu da specifične teme od interesa za prevenciju siromaštva djece i općenito kvalitete života djece stavi na dnevni red i da međusobno možda pokuša stvoriti tu jednu mrežu, dijalog između različitih dionika.... Jesu li to tijela lokalne i regionalne vlasti, to je sad pitanje uređenosti, ali tu treba omogućiti kapacitete (U3)</p> <p>Uvijek na prvom mjestu bi stavio/la odgovornost države ... primjerice ako govorimo o predškolskom sektoru i važnosti predškolskih usluga, gdje se osnivaci lokalne zajednice ... država se nikad ne smije staviti u drugi plan i sakrivati iza nekih drugih kad je odgovornost u pitanju. Tako da, evo jedan od ključnih to su sva tijela države i odgovornost koju oni imaju, lokalne i regionalna samouprava (E2)</p> <p>Nema uopće tu dvojbe. Vlada i jedinice lokalne samouprave i uprave..... Jedinice lokalne samouprave i uprave su u državi. Dakle, partnerstva... (E3)</p> <p>... da bi u prvom redu Vlada, a preko svojih nadležnih ministarstava (u prvom redu mislim na Ministarstvo socijalne politike i mladih, a usko s tim je vezano Ministarstvo obrazovanja), morali zajednički osigurati sredstva, razviti programe. Dosta je toga kod nas na papiru složeno sve skupa, ali je problem provedbe u praksi (U2)</p> <p>Ako stavimo to malo u širu sliku i ako jednostavno počnemo razmišljati o tome da to više ne gledamo kroz socijalnu zaštitu i kroz socijalni sektor, nego da postavimo kroz obrazovni sektor i kažemo ovo je stvar osnovnih obveza svakog građana da završi osnovnu školu i to više ne bi trebalo biti pitanje bez obzira jel promatramo siromašno dijete nego gledamo sve kao djecu koja imaju pravo na pristup obrazovanju.... da ta sredstva izdvojimo za Ministarstvo obrazovanja koje bi moglo osigurati svoj djeci primjerice potpune obrazovne usluge, znači udžbenike, prijevoz, što god im je potrebno recimo za osnovno obrazovanje. Time to više nije pitanje socijale nego pitanje djeteta i njegovih prava u Republici Hrvatskoj (D1)</p> <p>Zato je jedna od naših preporuka, uvijek i Ministarstvu obrazovanja što više aktivnost i programa koji bi bili besplatni i dostupni svoj djeci. To je povratak u škole, školske dvorane. Za boravak djece recimo preko vikenda u školama, to znači sljedeće. Osiguranje nastavnika koji bi bili s djecom, a to znači dodatni troškovi i takozvani hladni pogon, grijanje i slično. A kako su osnivaci škola u pravilu jedinice lokalne uprave i samouprave opet smo došli na pitanje različite ekonomske snage, mogućnosti lokalnih (E3)</p>
PREUZIMANJE ODGOVORNOSTI I JAČANJE ULOGE SVIH DIONIKA	<p>Aktivnija uloga države</p> <p>Aktivnija uloga odgojno-obrazovnog sustava</p>

Kategorije	Pojmovi
	<p>.... vidim sporadične, lijepe akcije u zajednici kad se neka škola ili neki vrtić „probudi“ u socijalnom smislu pa onda za nekog svog člana ili svoje djetete ili neko djetete iz neke druge škole koje je teško bolesno i baš jako siromašno, naprave nekakvu finu humanitarnu akciju, ali zapravo ne vidim onih suštinskih, onih pravih aktivnosti gdje bi se moglo smanjivati te razlike između djetecom i gdje bi se moglo u tim sredinama gdje djeca rastu i odrastaju i gdje se zapravo razvijaju, gdje bi se moglo smanjiti te razlike koje utječu na emocionalni razvoj siromašnog djeteta, na njegovu socijalizaciju, na njegovo uključivanje u zajednicu, u društvo, u vršnjačku skupinu.... Tu je jako puno prostora da se na razini odgojno-obrazovnih institucija naprave promjene bez puno novaca (U1)</p>
PREUZIMANJE ODGOVORNOSTI I JAČANJE ULOGE SVIH DIONIKA	<p>Aktivnija uloga odgojno-obrazovnog sustava</p> <p>Mi smo kroz istraživanje dobili da je pravo na predškolski odgoj i obrazovanje za ove najranjivije skupine djece zapravo pravo koje jamči izjednačavanje šansi. I bez izjednačavanja šansi, taj equity gap će ostati sve veći i veći, a ulaganju u ranim godinama i kako je to najisplativija investicija. Znači nije samo stvar etike i šta bi bilo dobro da svi imaju jednake šanse, dakle, to je mudra investicija (E2)</p> <p>To je prije svega bitno – razviti predškolski odgoj i usluge koje bi onda zapravo pomogle toj djeci specifično. Drugo je obrazovanje. Tu je onda osiguranje dnevnog boravka u školi i besplatnog obroka za svu djecu (E1)</p> <p>Škola je i može biti najbolji izvor informiranja. Jer zapravo u školu idu sva djeca i nitko ne mora bit stigmatiziran ako na oglasnoj ploči u školi pročita nešto i ako se to stavi na mjestu koja su dostupna djeci.... jer vi ne morate nikud ići, a da bi dobili informaciju. Kažem, u školi nitko nije stigmatiziran, dolaskom u školu svi su jednaki (D2)</p> <p>Civilno društvo treba zaista njegovati, cijeli civilni sektor (D1)</p> <p>Mislim da je tu jedna iznimno velika snaga i da udruge imaju veliki potencijal, veliki kapacitet i dolaze do onih najudaljenijih djelova do koje gradska uprava ne može doći.... organizacije civilnog društva koje nisu toliko rigidne, krute... one su te koje zapravo mogu djelovati, mogu puno toga napraviti u suradnji (D4)</p> <p>Mnoge civilne organizacije također jako dobro djeluju u svojim kontekstima lokalnim i neke se stvari i mogu rješavati na način da preuzme, da država delegira nekim drugim organizacijama, pa i civilnim da izvršavaju jedan dio uloge države, ali to mora biti po vrlo jasnim kriterijima i da i dalje za to odgovornost ima država (E2)</p> <p>Poticanjem razvoja alternativnih oblika pružanja socijalnih usluga valja imati na umu i njihovu financijsku održivost te moguće probleme za korisnike. Slijedom navedenog, potrebno je organizacije civilnog društva poticati na izgradnju kapaciteta za održivost financiranja ne samo iz Državnog proračuna već i iz fondova Europske unije koja bi im osigurala kontinuitet u provedbi projekata i programa (D7)</p>

Kategorije	Pojmovi
	<p>Organizacije civilnog društva tu imaju svoju ulogu, ali one su prilično ograničene. One ne mogu biti ključni nositelji u sadašnjim uvjetima. Mogu biti u uvjetima koje ćemo eventualno stvoriti možda po njemačkom ili nekom drugom modelu socijalne politike gdje onda imamo ugovore itd., i nešto spuštanje novaca na organizacije civilnog društva (U3)</p> <p>... Dakle, partnerstva, ali ja bih rekao/la i civilni sektor, on nije direktno odgovoran, ali svojim programima, kvalitetnim programima na nekim područjima sasvim sigurno može pomoći (E3)</p> <p>... strukovna udruženja u suradnji s neprofitnim sektorom trebali bi odigrati ključnu ulogu u smislu vršenja da bi u prvom redu Vlada, a preko svojih nadležnih ministarstava (u prvom redu mislim na Ministarstvo socijalne politike i mladih, a usko s tim je vezano Ministarstvo obrazovanja), morali zajednički osigurati sredstva, razviti programe (U2)</p>
PREUZIMANJE	Organizacije civilnog društva tu imaju svoju ulogu, ali one su prilično ograničene (U3)
ODGOVORNOSTI nezavisni stručnjaci, akademska zajednica koja definitivno, čije je ja bih rekla znanje, odnosno čije, ili
I JAČANJE ULOGE	istraživanja svakako treba opet uvjetno rečeno iskoristiti, odnosno koristiti za boljitak, odnosno za, zauzi-
SVIH DIONIKA	manje djece u onom najboljem, najboljem smislu (D2)
	Akademska zajednica bi trebala imati presudnu ulogu u zastupanju promjena temeljem podatka i istraživanja (U3)
	Ponavljam, mislim da se svaki dobar projekt uz jedan relativno normalan angažman na njegovoj promociji
Jačanje uloge	može u Hrvatskoj relativno lako dovesti do znanja onih koji donose odluke, što ne znači da će oni to prihva-
akademske	titi, ali mislim da relativno ta mala zajednica u kojoj živimo nam omogućava taj transfer informacija. (U3)
zajednice i	Nekad nije samo novac. Bilo bi super da se djeci u riziku od siromaštva i siromašnoj djeci da još više i još više,
istraživanja	ali mislim da možemo napraviti i nešto drugo.... uključiti ih u društvo, za to možda i ne treba novac, za to
	trebaju samo znanja i vještine i jedan „back up“ akademske zajednice i ljudi koji znaju puno više od nas što
	smo u lokalnoj..... (D5)
	Vodstvo akademske zajednice je nužno upravo zbog njezine nezavisnosti.... (U3)

Kategorije	Pojmovi
PREUZIMANJE ODGOVOR- NOSTI I JAČANJE ULOGI SVIH DIONIKA	<p>Svi, ali neki više od ostalih. Svi smo mi pozvani zalagati se i boriti se za smanjenje siromaštva, od toga da mijenjamo svoj odnos prema radu, poslu, prema dobrima koje imamo, da štedimo, da pametnije koristimo ono što imamo, to su u najširem smislu zadatke svakog građanina Hrvatske (U1)</p> <p>I tu vidim, na koncu vidim opet veliku, veliku korist od naših udruga i volontera. Mislim, zašto ne bi jedna škola stranih jezika dala nekoliko mjesta? Ali oni to ne znaju, oni su u nekom drugom svijetu. Oni uopće ne znaju da postoje djeca koja bi to jako rado, ali ne mogu (D5)</p> <p>Tu bi svakako trebala imati utjecaja Agencija za odgoj i obrazovanje, ali i institut Pravobraniteljice za djecu (D3).</p> <p>... UN organizacije, odnosno agencije, UNDP je jako puno radio na pitanjima siromaštva i socijalne isključenosti, Pravobraniteljice, svakako civilni sektor. ... Brojni znanstvenici i stručnjaci s kojima surađujemo u našoj zemlji, ali i isto tako kada je to potrebno i s ljudima koji donose i neko vanjsko iskustvo (D2)</p> <p>Organizacije civilnog društva sigurno tu igraju važnu ulogu, uključujući i međunarodne, kao što je UNICEF, koji konstantno i održava ured u Hrvatskoj, što je pozitivno, za razliku od mnogo drugih zemalja koje su u statusu Hrvatske po BDP-u, ali ga nemaju. Mislim da to nije samo odraz UNICEF-ove zabrinutosti prema eventualno niskim standardima u Hrvatskoj, nego je to i odraz priznanja UNICEF-ovom uredu u Hrvatskoj za kvalitetan rad svih ovih godina (U3)</p> <p>To je goruća tema o kojoj bi trebao, osoba koja je nadležna za socijalu, lokalni čelnici progovoriti, osobe, u konačnici akademska zajednica koja ima podatke o kojima se govori i da bi se zapravo trebalo sa više razina sjesti i o tome progovoriti. To nije stvarno, to su činjenična stanja, jedino možemo riješiti kada se o tome govori (D4)</p> <p>Mislim da treba bitno promijeniti strategiju i da treba ljude, građane pridobiti kao suradnike u borbi protiv siromaštva. Na ovakav način prosječni hrvatski građanin koji ne živi baš lagodno, otvara mu se čitav niz pitanja jesu li te mjere koje nositelji politika tako propagiraju u javnosti, idu li u prave ruke. (U1)</p>